

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak :
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő :
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

Egység, összetartás, fegyelem !

Budapest, május 5.

(P.) „A maga kárán tanul a magyar” — mondja egy régi közmondás. Azonban, hogy a közmondásnak sincs mindig igaza, azt — fájdalom — számos történelmi precedens és a mostani válságos helyzet is szembeszökően bizonyítja. Mert hiszen még az iskolás gyermek is tudja, hogy az osztrák politika, századok óta, mindig a „divide et impera” jelszavával dolgozott ellenünk. Széttagolni a nemzeti erőket, belső ellentétekkel és pártviszályokkal erőtlenné tenni minden magyar akciót — ez a hagyományos taktika számtalanszor bevált, mivel soha sem okultunk a múlt tanulságain és rendszerint egymás hajába kaptunk, vagy legalább is paralizáltuk egymás lépéseit, amikor vállat vállhoz vetve, egyesült erővel kellett volna nemzeti céljaink előmozdításán munkálkodnunk.

Kossuth Ferenc prófétai előrelátással figyelmeztette erre a nemzetet, amidőn több ízben hirdette, hogy a nemzeti politika csak úgy kerülheti ki a zátonyokat, tartós uralomra, vívmányokra és sikerekre csak úgy számíthat, ha az összes hazafias erőket egy nagy és egységes táborba koncentrálnak. Mindenki helyeselte ugyan az életrevaló gondolatot, de gyakorlatilag senki sem követte; sőt az ideiglenesen szövetségessé nagy és hatalmas erők időjárával mindinkább eltávolodtak egymástól, s a legkritikusabb pillanatokban már határozottan divergáló álláspontra jutottak.

Ezzel ellentétben a poliglott osztrák tábor, amelynek különböző elemei örökös

harcban és halálos ellenségeskedésben élnek egymással, mihelyt a szintéren megjelent a magyar állami követelés, bámulatos egyetértéssel rögtön frontot csinált ellenünk, minden fegyvert felénk fordított, s parlament, sajtó és kormányhatalom egyesült erővel utjába állott követeléseinknek. S amíg nálunk, különösen a sajtóban, tovább folyt a viszály és az ellentmondás, azalatt odaát Ausztriában egyre jobban vérszemet kapott és napról-napra brutálisabb erővel lépett föl a magyarellenes akció. Ha ez nem így történik, ha nálunk is egységes erővel lépett volna sorompóba a nemzeti akarat, akkor, hitünk szerint, nem jutottunk volna a mai válságos helyzetbe, s lassan, de biztosan haladhatnánk előre a fejlődés és megerősödés útján.

Ez a tudat azonban nem az elcsüggedésre, hanem, éppen ellenkezőleg, arra ösztönöz bennünket, hogy, amennyire tőlünk telik, iparkodjunk gyorsan helyrehozni a hibát, s amit egyelőre nem sikerült megcsinálni szélesebb körben: az egységes, szorosan összetartó és szigorúan fegyelmezett föllépést, azt csináljuk meg a függetlenségi párt keretében, amely önmagában is oly széles rétegekre terjed ki, hogy föltétlen jogosultsággal képviselheti a törvényes nemzeti akaratot.

Ha ez a párt — amelyről még az ellenségei is tudják és elismerik, hogy nemcsak a parlamentben, hanem a nemzetben is óriási többséggel rendelkezik — egységesen, lelkes összetartással, energiájának teljes erejével, nagy felelősségének egész komolyságával és föltétlen odaadással sorakozik bölcsességben és hűségben kipróbált vezérének zászlója

körül, akkor ennek a vezérnek tekintélyét olyan magasra fokozza, hogy szava hatványozott súlyjal esik a mérlegbe; annál inkább, mivel államférfiúi egyéniségét a döntő helyen már ugyis a maga valódi értéke szerint méltatják.

Ha aztán Kossuth Ferenc, így fölverte a nemzet nagy többségének rendíthetetlen bizalmával és fegyelmezett hűségével, a kibontakozásra az ország nevében tesz javaslatokat a koronás királynak, minden valószínűség szerint meghallgatásra is talál, mert egyfelől ma Kossuth Ferenc nélkül alkotmányos megoldás nem is képzelhető, másfelől pedig az ő elismert mérséklete biztosíték arra, hogy amit javasol, az nem szárnyalja túl a pillanatnyi lehetőség korlátait; annál inkább, mivel a függetlenségi párt, elveinek megvalósítása tekintetében, fenntartja a fokozatossági elméletet; s a választási reformra nézve pedig abban az örvendetes helyzetben van, hogy kontaktusban áll a király álláspontjával.

Azért nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy kimondhatatlan sulyt kell most vetni a legmesszebbmenő egység és a vezér iránt táplált föltétlen bizalom demonstrálására. Mert csak ezzel imponálhatunk fölfelé és kifelé, s ezzel fegyverezhetjük le a lekicsinylő aknamunkát.

Magyar politikai válság.

Wekerle a királynál.

Budapest, május 5.

Wekerle Sándor ügyvezető miniszterelnök ma reggel 10 órakor megjelent a budai várban s egy óránál hosszabb ideig maradt a ki-

Cseh Dani, a híres szabó.

Irta: Móricz Pál.

I.

Cseh Daninál híresebb szabó nem került a Tiszamentén. Az meg már egészen bizonyos, Szeged városban Cseh Dani volt az első szabó.

Cseh Dani remekelte azt a dolmányt, mentét, disznadrágot is horgosi Kárász főispán urnak. Merő aranyfonállal volt ez a mente, dolmány rózsázva. A pitykéje meg gyémántfejú gomb volt. Ezt a dolmányt Pesten is megcsodálták az urak.

Ilyen mester volt Cseh Dani a szabó.

Eppen szabadkai Vojnich Lázónak vartak egy bekecsét. Ez a nevezetes bekecs az, melyben Lázó nejeül kérte a barna szemű Szkenderovics Márját. A bekecsét már három hét óta nem vetette le Vojnich Lázár. Három héten át egy folytában devernnyáztak Lázóék. Hiában! A bekecs, vagy Lázó volt-e kedvesebb? De a barna szemű Márját elnyerte Lázár és éppen ezt a jeles bekecsét zsinórozták a Cseh Dániel emberei, midőn egyszer csak jelentette a gazdának Börcsök Flórián öreg legény:

— Mester uram! Fogytán a cérna, meg a tti.

— Tyüh! A fékomadtát! Csak most mondja kend! Cseh Dani elhujjantotta magát. Inasgyermek is dolgozott a műhelyében vagy tizenkettő . . . Pisti, hé! Parancsold elé a fogatot.

Csufolják a szabókat, hogy kecskén szoktak lovagolni. Kecské, mekegős bakkecske húzza még a fogatjukat is. Ez azonban hiábavaló csufolkodás; mert legalább Cseh Daninak olyan négy táncos paripa húzta a hintóját, még a szegedi híres Pálffy Ferencz polgármester is büszkén ülhetett volna abba a hintóba. Nőde ámultak is, bámultak is az emberek, midőn a Cseh Dani fogatját látták. Még a csizmadia inasoknak is torkukon száradt a csufszó:

— Mekk, mekk! Hintóba tilt a kecske.

A piaci legnagyobbik boltban pedig a főnökön kívül egyszerre hat boltoslegény ugrott elő Cseh Daninak a szolgálatjára.

— Ásszolgája! Mit méltóztatik parancsolni a nagyságos urnak?

Cseh Danit mintha csak lépesmézzel kínálták volna. Kevélyen vágta ki a mellét.

— Egy bécsi mázsa finom ánglius varrótű, meg két mázsa selyemcérna kell nekem. Selyem, meg aranyfonalokból elegyesen.

— Hm! Izé! nagyon megzavarodtak a boltosok. Az egész boltban sem került annyi

cérna, meg varrótű; azért — kénytelenségből — kevesebbel is megelégedett Cseh Dani, no, hanem azután hintóban, négy lóval szállította haza a tti, meg a cernát.

II.

A szegedi disznókupeczek között meg Szemmári Illés nemzeti ur volt leghájasabb mind természetére, mind pénzes erszényére nézvést. Cseh Danival is jó koma volt Szemmári. Egyszer aztán, midőn ezer kövér disznójával jó vásárt csinált Szemmári, nadrágján is végigszaladt tekintete. Biz ez a nadrág zsiros is volt, foltos is volt már nagyon. Meghagyult hajdani gyönyörű szilvakék színe.

— Ejnye! Szemmári megvakarta kövér tarkóját, erre is ráfér már az ujtás.

A pesti legelső posztókereskedőnél több rőfnyi kék posztót hasított magának. Még a zsinórozáshoz külön hetvenöt rőf fekete selyempántlikát is vásárolt és a posztót személyesen vitte el Cseh Dani mesterhez.

— Mi jót hozott, koma? — tudakolta a híres szabó.

— Posztót, komám.

— Mi végről, komám?

— Hehehe! a jókedvtől elvigyorodott Szemmári! ebből a posztóból nadrágot kell csinálni, arany kecske komám.

rály dolgozószobájában. A kihallgatás célja az, hogy az uralkodót a politikai helyzetről informálja s előterjesztést tegyen a királynak azokról a politikusokról, akiknek tanácsát érdemes igénybe venni azokban a súlyos kérdésekben, melyek fölött most dönteni kell.

A kihallgatásról kiadott félhivatalos kommunikék szerint az uralkodó kegyesen fogadta a lemondott miniszterelnök előterjesztését s a meghívások Wekerle utján még a mai nap folyamán szétmennek. Az audiencia érdemeiről természetesen nem nyilatkoznak a könyomatások. — A kormányhoz közel álló körökben azonban ezzel is tisztában vannak. Wekerle Sándor állítólag már ma meggyőződött a királynak arról a megmáshatatlán elhatározásáról, hogy a kormányt az alkotmányosság kétségtelen szabálya dacára nem bizza a függetlenségi pártra.

Az uralkodó azt a megbízást adta Wekerlének, hogy azt a hosszú időt, mely az új kormány kinevezéséig eltelik, használja fel a közvélemény és a pártoknak olyatán megmunkálására, hogy új program alapján új többség alakítható legyen. A király e felfogásáról a politikusoknak most elkövetkező audienciáján sem fog titkot csinálni.

Wekerle az audienciájáról.

Wekerle Sándor miniszterelnök mai audienciájára vonatkozólag egy újságíró előtt kijelentette, hogy ő felsége kegyesen fogadta és hallgatta meg előterjesztéseit. A részletekből azonban nem árulhat el semmit, csupán azt, hogy egyelőre a parlament elnökének meghívását határozta el a király és a két elnököt holnap fogadja.

A képviselőház összehívása.

Tegnap az a hír terjedt el, hogy Justh Gyula a jövő hét valamelyik interpellációs napjára ülésre akarja összehívni a képviselőházat s ezen a kormányhoz kérdést óhajt intézteni a helyzetről. A képviselőház elnökéhez közel álló helyről a hírre azzal felelnek:

— Egyelőre teljesen alaptalan ez a verzió. Justh Gyulának eszébe sem jut, hogy a helyzetet még jobban kiélessítse. Ha az elnök érdeklődik a válság sorsa iránt, audienciáján ilyen hiteles információkat fog kapni. — De a képviselőház ülésének most semmi célja és értelme. — Egészen más, ha a viszonyok odáig fordulnának, hogy a képviselőház megnyitkozása szükséges.

Az audiencia.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma dél-

előtt 10 órakor jelent meg ő felségénél a királyi várpalotában magánkihallgatáson. A kihallgatás közel másfél óra hosszat tartott. A miniszterelnök jelentést tett a politikai helyzetéről s azonkívül előterjesztette a politikusok kihallgatására vonatkozó javaslatát. Mint a Budapesti Tudósító illetékes helyről értesül, őfelsége mindenekelőtt, mint ez szokásos, a főrendiház és a képviselőház elnökét fogja kihallgatáson fogadni. Ezek a kihallgatások valószínűleg a holnapi nap folyamán fognak megtörténni. További kihallgatásokra vonatkozólag eddigél semmiféle intézkedés nem történt, de kétségtelen, hogy a két ház elnökének kihallgatását további kihallgatások is fogják követni. Wekerle Sándor miniszterelnök fél tizenkét órakor visszatért a miniszterelnökségi palotába.

Kik mennek a királyhoz?

Mint értesülünk, a minisztereken kívül következők fognak meghívást kapni a királyhoz: Justh Gyula, Desewffy Aurél gróf, Thaly Kálmán, Hoitsy Pál, Barabás Béla, Széll Kálmán, Nagy Ferencz, Rakovszky István, Molnár János, Tisza István gróf, Lukács László, Khuen-Héderváry gróf. A Bánffy környezetéből azt hirtelik, hogy Bánffy Dezső bárót is meghívják a királyhoz.

A debreczeni piacról.

Nyilatkoztak a polgármester és Fejér Ferencz.

A vásárcsarnok ügye is szóba került.

Debrecen, május 5.

A közigazgatási bizottság ülésén a közönséget legközvetlenebbül és legnagyobb mértékben érdeklő kérdés került tárgyalásra ma délután.

A tisztí főorvosi jelentések olvasásánál felszólalt dr. Fejér Ferencz bizottsági tag és a következő nagy figyelemreméltó nyilatkozatokat tette.

A drága piac.

— Kedvezőbbek lennének az orvosi bejelentések, — mondja dr. Fejér, ha a piaci viszonyok mások volnának. Bizalommal fordul Kovács József polgármesterhez, aki örök hála kötelezné a debreceni közönséget, ha a piaci drágaság mérséklése felől intézkednék. Más városok piacaival összeegyeztetve a debrecenit, itt olyan az állapot: minden drága, de

sok mindent még drága pénzen sem lehet beszerezni. Például felemlíti a friss főzelékféléket. Elismeri, hogy fontos érdek a városi törzs-gulya és cifra ménes fenntartása, de az emberi anyagot is becsülni kell. Egy városi konyhakertész berendezésével (habár eleinte nem is jövedelmezne!) sokat javíthatnának a tűrhetetlen helyzeten. De meg a kertészettel példát mutatnának a földműves népnek is hasonló telepek kezdeményezésére. Bár már némi kezdeményezés történt is a Szántó Győző munkáskertjeivel.

Majd tovább folytatta dr. Fejér. Felemlíti, hogy az évekkel ezelőtt kiküldött közéleti bizottságot egyetlen egyszer hívták össze, pedig azóta nem javult, de rosszabbodott a piaci helyzet. Ezen a helyzeten javítani kell. Azonban nem szemrehányásképpen említi fel ezt, hiszen teljesen tisztában van azzal, hogy Kovács József polgármester minden idejét, munkáerejét a közönségnek szenteli. Ezért reményli, hogy a polgármester jóindulata megtalálja az orvoslás kellő módját, ami szükséges is, mert a kofák előkelő összeköttetése miatt (t. i. a férjeik rendőrök is, kiknek a maga részéről mindig sürgette a méltányosabb fizetést) az elővásárlók és kufár vásárlók előtt is szemet hunynak. Megnyugtató kijelentést kér a polgármestertől.

A polgármester nyilatkozik.

Kovács József polgármester azonnal megadta a választ. E fontos kérdést — ugymond — máról holnapra orvosolni nem lehet. Elismeréssel van a dr. Fejér Ferencznek a közügyek iránti buzgóságáról, de viszont azt is kijelenti, hogy állandóan dolgoznak a piaci helyzet javításán. Némi javulás már is észlelhető. A Szántó Győző munkás kiskertjeit is kedvező kísérletnek tartja. Lökést fog adni a konyhakertész népszerűsítésének. Másfelől a csatornázás is előbbre fogja vinni a konyhakertész ügyét. A csurgalék víz is a konyhakertész fogja fejleszteni. A hus áránál is a körülményektől várható javulás. Az bizonyos, hogy a vásárcsarnokban tisztábban és gorombáskodás nélkül lehetne vásárolni; de hogy olcsóbb is volna, kétséges? Ez a kérdés különben a közgyűlés elé tartozik. A mi pedig a 9 óra előtti elővásárlást a kufárokkal szemben, a piaci szabályzatnak idevonatkozó tilalmát éppen a miniszter nem hagyta jóvá. Kéri dr. Fejért és a bizottságot vegyék tudomásul ezeket.

A vásárcsarnokról.

A piaci helyzet orvoslását — legalább részben — sokan a vásárcsarnok létesítésétől várják. Dr. Balkányi Miklós önállóan tette szavát a vásárcsarnok ügyét.

— Igaz ugyan, ugymond, hogy érdemes határozatot nem hozhatnak, de ha már felvetődött a piac-rendezés eszméje, felszólal a vásárcsarnok létesítése mellett. Ettől várja a piaci árak kedvezőbb és lehető szabályozását. A jobban ellátott debreczeni piacot. Indítványozza, hívják fel a tanácsot, hogy foglalkozzék a vásárcsarnok létesítésének a kérdésével.

Weszprémy Zoltán főispán kérdést intéz dr. Fejérhez, hogy tudomásul veszi-e a polgármester választát?

Dr. Fejér Ferenc tudomásul veszi a választ abban a reményben, hogy foglalkozni fog a város ezzel a fontos kérdéssel. Bár egyébként ez a bizottság is foglalkozik vele, sőt jogos is vele foglalkozni.

Felszólalt még Aczél Géza főmérnök is. A tárgyalást azzal kezdjék meg, hogy elsőbb a piaci rendtartást vegyék elő, mely évek óta hever valahol! Azután foglalkozhatnak a vásárcsarnokkal is.

— Nadrágot?

— Ügön is! Mindszentökre!

Cseh Dani homlokához bökte a mutatóujját.

— Jól értettem a komátt Mindszentökre?

— Igen. Igen! Mindszentökre.

Cseh Dani vidáman ütött bele a Szemmári Illés hájas, kövér markába.

— Megléssen! . . . Remekes munkákat készítek Szemmári barátomnak.

III.

Mikor tarlott bokor között sárga levél zörög, akkortájt következik Mindszentek napja, azaz halottak napja. Már ilyenkor csipős izü a homoki újbor is. Várán-várta Szemmári Illés is az ünneplő nadrágot.

Ihol ni! Nem is késett Cseh Dani. A Pisti inas zöld posztóval takart füles kosarat czepeelt Cseh Dani után. A komák illő módon köszöntötték egymást.

— Dicsértessék!

— Mindörökké komám!

Cseh Dani köhintett.

— Teljesíttem a megrendelést, komám!

Szemmári Illés élénken emelkedett fel a karosszékből.

— Hadd próbáljuk fel hát, komám.

Cseh Dani sunyitva emelte le a kosárról a zöld posztót.

— Ugy készült ez, ahogy megrendelte, komám.

Szemmári majd hogy a földre rogyott. Összecsapta két kövér kezét.

— Az isten szerelmére, komám!

Volt a füles kosárban legalább is háromszáz s néhány ékesen, remekesen kizsinórozott apró magyar nadrág! Alig tenyérnyi nadrágcskák . . .

— Ahogy komám rendelte, megcsináltam a nadrágokat mindszentekre!

— Mindszentekre?!

— Igen! . . . Kalendárium szerint szedtem szerbe-számba a szenteket! De, még nem is futotta a posztóból . . .

— Hüh, püh! Szemmári Illés elsőbb agyon akarta löni a szabót.

— Komám mondta, hogy mindszentekre készítek nadrágot, kunczogott a bajusz alól a szabó.

— Hisz én mindszentek napját értettem! — savalygott Szemmári, mignem végről maga is nevette a furfangos szabótrefát.

Igen! Még akkor nevetgéltek! Tréfálkoznl is kedvük volt az embereknek a virágos magyar földön.

Weszprémy Zoltán főispán olyan értelemben mondja ki a határozatot, hogy felhívják a tanácsot, miszerint foglalkozzanak a debreceni piac kérdésének rendezésével.

A gazdaszonyokat mindesetre örömmel fogja érinteni ez a híradás.

Mértékhitelítő központ Debreczenben.

Hajdu- és Szabolcs-vármegyék területéről is.

(Az időszakos mértékhitelítési központok megállapítása.)

A kereskedelemügyi a mértékhitelítés új rendje szerinti időszakos hitelítések rendjét következőleg szabályozta:

e hitelítések az állami mértékhitelítő hivatalok székhelyein és azokon kívül az alább felsorolandó központokon fog történni.

Az így kijelölt községek egy részében az első ily hitelítés 1909. évben lesz és minden páratlan évben ismétlődik; más részében pedig 1910-ben kezdődik és minden páros számú évben ismétlődik. Több nagy városban, így Debreczenben is, a hitelítés két csoportban történik, oly évbeosztással, mint az alább látható. Az időszakos hitelítési központokul ki nem jelölt községek a hitelítés szempontjából azon év-csoportba tartoznak, melybe közigazgatási járásuk központul kijelölt községei vannak sorozva.

Az időszakos hitelítésre kötelezett felek mértékeik és mérőeszközeik időszakos hitelítését e rendeletben megállapított csoportokon belül bármily hitelítési központban eszközöltetik s szabadságukban áll az 1907. évi V. t.-c. 20. §. alapján az időszakos hitelítést a 107226/1908. évi keresk. miniszteri rendelet 30. §-ában foglalt határozmányok betartásával a helyszínen is igénybe venni. Az időszakos hitelítésről azonban legkésőbb azon évek folyamán kötelesek gondoskodni, amely években lakóhelyükön, illetve mértékeik és mérőeszközeik használati helyén e rendelet értelmében időszakos hitelítés foganatosítottak.

Az időszakos hitelítési központok jegyzékéből kamaránk kerületéből kiemeljük:

Hajdu és Szabolcs vármegyék, valamint Debreczen thj. város területén. I. csoport. (Időszakos hitelítés éve 1909. és minden páratlan számú év.) Debreczen thj. város (a III. ker. Csapó-utca városrész, IV. ker. Kossuth-utcai városrész, V. ker. Varga-utcai városrész és Macs, Ondód, Ebes, Szepes, Pacz, Bánk, Fánicska, Haláp, Nagycsere, Parlag és Nagyerdő külsőségek részére. Hajdúvármegye területén: Hajdúnánás r. t. város. Hajduböszörményi járás: Felsőjózsa, Hajdudorog, Hajdúhadház, Téglás. Központi járás: Balmazújváros, Egyek, Hajdusámson, Mikepércs, Tiszacsege, Vámospercs.

Szabolcs vármegye területén. Nyiregyháza r. t. város Dadai alsó járás. Báj, Büdszentmihály, Polgár, Trügy, Tiszadada, Tiszadob, Tiszaeszlár, Tiszalök. Dadai felső járás: Buj, Ibrány, Rakamaz, Tiszaberczel, Vencsellő, Viss. Ligetajai járás: Nyirábrány, Nyiracsád, Nyiradony, Nyirmártonfalva, Nyirbéltek, Nyirlugos, Nyirmihálydi. Nagykálló járás: Apagy, Balkány, Bököny Kállósemjén, Nagykálló, Napkor, Ujfehértő. II. csoport. (Időszakos hitelítés éve 1910, és minden páros számú év.) Debreczen thj. város (az I. ker. Hatvan-utcai városrész, II. ker. Péterfia-utcai városrész, VI. ker. Piacz-utcai városrész és a hortobágyi pusztá, Mátá, Zám, Óhat, Elep, Kösélyszeg, Czucza, Kishegyes és Nagyhegyes nevű részei részére.) Hajdu vármegye területén. Hajduböszörmény r. t. város Hajduszoboszló r. t. város. Hajduszoboszlói járás: Földes, Hajduszovát, Kaba, Náduvar, Püspökladány, Tetétlen. Szabolcs vármegye területén. Kisvárdai járás: Anarcs,

Dombrád, Fényeslitke, Kisvárdá, Nyirkarász, Nyirmada, Nyirtass, Pap, Pátroha. Nyirbátori járás: Kisléta, Levelek, Máriapócs, Nyirbaktá, Nyirbátor, Nyirbogát, Nyirgyulaj, Ó Fehértő, Vaja. Nyirbogdányi járás: Demecser, Kemece, Kötaj, Nagyhalász, Nyirbogdány, Oros, Ramocsaháza. Tiszai járás: Eszeny, Gyüre, Mándok, Tornyos pácza, Tuzsér.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Eröss Lajos püspök utja. Lugosról jelentik: Eröss Lajos, a tiszántuli kerületi református püspök Futó Zoltán egyházmegyei főjegyző kíséretében Temesvárról ma reggel ideérkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelentek a hatóság képviselői és nagyszámu közönség. Délelőtt ünnepies istentisztelet volt, amely után a püspök küldöttségeket fogadott. Délben Hosszu Vazul görög-katolikus püspök látta vendégéül Eröss Lajos református püspököt és tiszteletére negyven terítékű diszebedet adott, amelyen a megyei előkelőségek is résztvettek. Este a magyar kaszinóban banket volt. Eröss püspök holnap Szapárfalvát és Igazfalvát látogatja meg, ahol a fogadására nagyban készülnek.

Tanfelügyelői jelentés. A közigazgatási bizottság mai ülésén Csányk Viktor tanfelügyelő előterjesztette a tanügy múlt havi állapotáról szóló jelentését. A jelentés érdekes részeként megemlíti, hogy az elmúlt hóban a kultuszminiszter a vendéglős tanonciskola részére 700 korona államsegélyt engedélyezett, a debreczeni gazdasági ismétlő iskola, a tanyai állami iskolák és egyéb népoktatási tanintézetek tanulmányozására Bokor József dr. budapesti egyetemi magántanárt küldte ki.

HIREK.

Sok az eszkimó, kevés a foka.

Tömegestől pályáznak a kataszterhez.

Nemcsak a földéhség, de a hivatalos állás utáni éhség is legnagyobb fokra fejlett ki minálunk.

Az új földadó törvény a kataszteri bejegyzésekben is nagy változásokat fog előidézni. Ezért a helyszínelési felügyelőségeknél szaporítani fogják a munkakerőket.

Az országban elhelyezett öt helyszínelési felügyelőséghez összesen 40 új állást szereztek. Becslőbiztosi s irodatiszti állásokat.

A meghirdetett pályázat nem maradt meddő, mert csupán Debreczenbe, a kataszteri helyszínelési felügyelőséghez 150 azaz egyszázötven pályázó kérvényezett eddig.

Hát a pénzügyminiszteriumhoz? És a többi felügyelőségekhez is?

Bizony erről is elmondható: — sok az eszkimó, kevés a foka.

— **Személyi hír.** Dr. P. Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő, a karcagi választókerület követje, Debreczenben tartózkodott.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen város közigazgatási bizottsága szerdán délután 3 órakor tartotta meg rendes havi ülését a városháza kistanácstermében. Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnököl s jelen voltak Kovács József poigármester, Vecsey

Imre, Bészler Károly, dr. Csányk Viktor, dr. Fauszt Elek, Latinovits Mihály, dr. Magoss György, Aczél Géza, Király Gyula, Szilágyi Imre, Rickl Antal, dr. Balkányi Miklós, dr. Tüdős János, Somogyi Pál, dr. Fejér Ferencz, Márk Endre bizottsági tagok, dr. Hegedüs István városi jegyző. Az előadók betérjesztéseit máshol ismertetjük.

— **A sorozások Debreczenben.** Debreczenben ma foytatták a sorozásokat. Az első korosztálybeli kötelesek közül a 201—431-es sorszámuak kerültek sor alá. Bevettek közülök 85-öt. Holnap a 431 sorszámtól végig s a második korosztálybeliek mennek a mérték alá. A katonasági bizottság felhívja a katonaköteles ifjakat, hogy pontos időben jelenjenek meg a sorozáson.

— **Balázs hadnagy állapota.** A debreczeni Balázs-család, Balázs Ödön családjának barátjai, tisztelői bizonyára örömmel értesülnek a lovaglás közben lebukott, megsérült Balázs István huszárhadnagy állapotáról. Mint Balázs hadnagy édesatyjától értesültünk a válságon tulesett a hadnagy. Fialat szervezete legyőzte a rázkódás következményeit, bár még hónapokig fog eltartani meddig ismét betöltheti hivatását. Balázs István a 16-os huszároknál szolgál Radkehrsburgban (Stájer ország); honnét most édesapja Abbáziába vitte erősödni és üdülni. A rokonszenves fiatal tisztnek szivből kívánjuk mielőbbi javulását.

— **Köszönetnyilvánítás.** Csiky Lajos ref. theol. ak. tanár ur boldogult felesége, néhai Erdélyi Róza urasszony végrendelete szerinti és hagyatékából a mai napon 100 korona, azaz egyszáz koronát juttatott kezemhez a siketnémákat gyámolító egyesület javára. Midőn e kegyes adományt nyilvános nyugtázás mellett a gyámolított egyesület nevében megköszönöm, áldást kívánok a boldogult kegyes hagyományozó emlékezetére. Debreczen, 1909. május 5. Oláh Károly tanácsnok.

— **Debreczen adózása.** Fauszt Elek pénzügyigazgatónak a közigazgatási bizottsághoz betérjesztett jelentése szerint április hónapban egyenes adóban befolyt 72.391 kor., hadmentességi díjban 1158 kor., bélyegjövődékben 196.340 kor., jogilletékben 59.495 kor., díjjövődékben 2276 kor., dohányjövődékben 151.456 kor., határvámjövődékben 15.317 kor., fogyasztási és italadóban 25.836 korona.

— **Alföldy bácsiék Nyiregyházán.** A debreceni társaságok ifjai, leánykák és urfiak előtt évtizedek óta kedves név az „Alföldy bácsi” neve. Sokan mamák, papák lettek azóta, hogy Alföldy-bácsinál megtanulták az első tánclepet. Azokat a szép táncokat, melyekhez a bál multságok után — annyi szép, kedves emlékezés fűzi a fiatalokat. — Sőt később, az évek multával még kedvesebbek az ilyen emlékek. Tehát méltán népszerű itt Debreczenben az „Alföldy bácsi” neve, táncmesteri hire. — Azonban Alföldy bácsi jeles fiával, Lászlóval ösmeretes a Nyírségen is. A Nyírség fővárosából, Nyiregyházáról írják, hogy ott Alföldy bácsiék fényes sikerű tánciskolát és vizsgát tartottak. Hogy mennyire nem sablonos az Alföldy bácsi tánciskolája, bizonyítják a nagytetszés között előadott darabok. Két szép urleánya a „stájer-táncot” járta. Majd 16 bájos növendék a Dollárkirálynő „Ispiláng-táncát” járta el. Volt lengyel-tánc is. A tavasz ébredésével szintén 16 növendék mutatta be tánc-

Tavaszi öltönyt, felöltőt, színes mellényt legszebben tisztít

HRABÉCZY.

Gyár és főüzlet Széchenyi-u. 42.

Fiókhizlet Csapó-u. 28.

művészet fejlődését. És a magyar-szóló is? ... Nem is csoda, hogy hajnalig tartott a próbából. Örvendünk az Alföldy bácsiék sikerének.

— **Debreczeni Zenede.** Azon alkalomból, hogy a zenekedvelő társaság által tegnapi hangversenyére a budapesti philharmonikusok városunkba jöttek: a város nevezetességei között a Zenedét is megtekintették. A dolog természeténél fogva érdeklődéseiket leginkább a Zenede vonta magára, melyet a délután folyamán két csoportban látogatták meg. A vendégeket az igazgató fogadta, készséggel bemutatta a tanintézet helyiségét s megösmertette ezen társadalom áldozatkészségéből létesített Zenede keletkezésének s fejlődésének rövid történetét. Érdeklődéssel hallgatták a vendégek az ide stova félszázad óta fennálló Zeneiskola küzdelmét, működésének eddigi eredményét s a tapasztaltak felett látható kellemes meglepetésüknek és elismerésüknek távozta-kor ismételtlen is kifejezést is adtak.

— **Az utszélről.** A homokkerti olvasókörben majális tartanak e hónap derekán. Már közöltük is a majális meghívóját. De, ez még nem volt minden. Még külön üzenetet is irtak — ludtollal — a meghívó hátára:

— T. Szerkesztő Ur! Okvetlen kitessek ám jönni egy kis homokkerti nemes italt kóstolni.

Csokonai-Vitéz Mihály csikóbőrös kulcsára mondom, ezek a homokkerti kedves atyafiak is kitapasztalhattak már egy-két szerkesztőt?

A mi Zsülünknek is, a direktor Zsül urat értem! — kevés tapasztalata lehet még a szeszfináncok körül.

Valahonnet hordó borocskát kapott Zsül ur a — vasuton. Még ki se váltotta a hordó borocskát, máris kobogtatott a direktori iroda ajtaján egy magyaros jóképű szeszfinánc.

— Igazgató ur, a fogyasztásért jöttem.

— Miféle fogyasztásért?

— Hát amit azért a 200 s néhány liter borocskáért kell fizetni az igazgató urnak!

— Fizetni! Nekem? ... Még fizessek is?! Hisz, én ajándékba kaptam azt a hordócska bort! tiltakozott és ámuldozott Zsül a nem várt vámolás miatt.

— Az egyre megy! Tessék fizetni!

— Na, hallja! Ezt sem gondoltam! Legalább akkor a kisebbi tarifát számítsa majd nekem.

— Kérem, igazgató ur! Nálunk a tarifa is meg van határozva.

— Még az is! Ámuldozott Zsül. No, hallja, akkor én majd máskor csak a szomszéd faluig hozatom és éjnek idején szállítatom be paraszti fuvarossal a bort, hogy meg ne tudják magok!

— Kérem! Csak tessék igazgató ur! vágta vissza debreczeni flegmával a jó magyarosképű városi szeszfinánc, a mult héten is éppen ilyesmiret fizetett ki 300 s néhány koronát egy csempészkedő ur.

Zsül keseredetten és megdöbbenve simította meg az állát, azután szó nélkül fizette ki az esedékes 16 korona 25 fillért.

— Ejnye, hejnye! Ezek a szeszfináncok! a fejét még sokáig csóválgatta Zsül.

— **Eltörte a lábát.** Súlyos szerencsétlenség érte Somogyi János paczi gazdálkodót. Somogyi ma délután szekérrel hajtott a Hatvan-utcan. Utközben az egyik üzlet előtt megakart állítani a lovakat és a szekérről pedig oly szerencsétlenül lépett le, hogy elesett és mindkét lábát eltörte. Beszállították a kórházba.

— **Debreczen egészségügye.** A főorvosi jelentés szerint a mult hóban a közegészségi viszonyok javultak. Feltűnő nagy a tüdőbetegségben elhaltak száma. 187 haláleset közül 41 esetben gümőkór volt a halál, ami 22 százalékának felel meg. A piacvizsgálatok

alkalmakor több esetben tettek feljelentést tisztatlanság miatt. A köztisztaság a főútcán kielégítő, a mellékutcákon nagyon hiányos volt. A születések száma: 143 férfi, 128 nő. A halálozások száma: 95 férfi, 92 nő. Törvénytelen volt 37 szülött. Házasságra lépett 36 pár, ezekből 17 református, 12 vegyes vallású, 4 izraelita, 3 r. kath. volt.

— **A debreceni állami gyermekmenhelynek** Nyiregyházán is van egy telepe. Itt mintegy 190 gyermek van elhelyezve. A telepet **Konthy Gyula dr.** városi tisztii főorvos most megvizsgálta és a vizsgálaton jelenvolt a szabolcsmegeyi főispánné, gróf **Vay Gáborné** született **Zichy Mártha** grófnő a nőegylet elnöknőjének társaságában. A kedves nagyszony melegen érdeklődött a gyermekek elhelyezéséről, hogylétükről s gondozásukról? Teljes meglepődését fejezte ki, hogy az aránylag csekély tartásdíj mellett mily odaadó gondossággal tartják a tápanyák a hozzájuk kiadott gyermekeket. A kiváló lelkületű mágnásasszony, **Konthy Gyula** doktor-nak is elismerését fejezte ki az intézmény helyes vezetéséről és ellenőrzéséről.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Debreczenben felállítandó tüdőbeteg szanatorium részére **Csiky Lajos** ur, elhunyt neje végrendelete értelmében, 100 koronát s a „Bika“ szálloda pincér kara egyik házi multságának fele jövedelmeként 82 kor. 20 fill. voltak szivesek adományozni, mely nemes cselekedetükért az egyesület nevében ez uton mond hálás köszönetet **Mihalovits Jenő e. pénztáros.**

— **Halálozások.** Ma az állami anyakönyvi hivatalban csupán két halálesetet jelentettek be: özv. **Papp Mihályné** ref. 62 éves és **Czana Julia** ref. 8 hónapos.

— **Agyonütött leány.** A véletlen megdöbbenő tragédiát rögtönzött **Hajduszovát**on. **Kántor Margit** 12 éves leányt, a szomszédja, **Nagy János** egy vasvillával véletlenül úgy fejbe ütötte, hogy a szerencsétlen leány a fején rettenetes zuzódást szenvedett és pár óra mulva sérülésébe belehalt. A borzalmas eset részleteiről eddig mit sem jelentettek a debreczeni ügyészségnek és az sincs kizárva, hogy a gyilkosság ügyében szándékosság forog fenn. **Gáthy Bálint** kir. ügyész egyébként elrendelte a holttest felboncolását és a legszélesebb körű vizsgálatot. **Dr. Horváth Arthur** törvénszéki orvos ma délben már a helyszínen utazott a boncolás megejtése végett.

— **A lányok loptak és megszöktek.** A karcagi rendőrség ma este táviratban kérte a debreczeni rendőrséget, hogy vezessen be nyomozást egy érdekes lopási bűntügyben. **Karcagon** ugyanis **Jónás Jánosné** mulatójából **Deák Mária**, **Szász Ilona**, **János Julianna** megszöktek és elloptak a tulajdonosnétól 300 korona értékű ékszer és ruhaneműt. A lányok állítólag Debreczen felé vették utjukat, ezért a rendőrség erősen figyelletti az érkező vonatokat.

— **A magyar mérnök és építész egy-let debreczeni osztálya** f. hó 8-án, szombaton este 6 és fél órakor a **ROYAL** termében nyilvános ülést rendez, melyen **Pogány Mór** cz műépítész a *halottégetőkről* fog felolvasást tartani. Érdeklődőket szivesen lát az egyesület.

— **Öngyilkosság házi perpatvar miatt.** A hajduszoboszlói rendőrség telefonon értesítette a debreczeni ügyészséget, hogy **Szoboszlai Jánosné** ottani lakos marólugot ivott és meghalt. **Szoboszlai Jánosné** kömitivesnek a felesége s öngyilkosságának oka a rossz házasság volt. Közöttük folyton napirenden volt a perpatvar és ma az asszony bezárkózott a szobába és oly nagy adagban ivott marólugot, hogy a gyilkos folyadék pár perc alatt megölte.

— **Ötfilléres nikkelpénzek.** A pénzügyminisztériumban elhatározták, hogy legközelebb ötfilléres nikkelpénzeket bocsátanak forgalomba. Ez bizony nagyon üdvös ujtás lesz, mert lassanként a csunya és a ragályos betegségeket terjesztő rézpénzek kikerülnek majd a használatból, különösen a kétfilléresek, amelyek a pénzsámlálásban is zavart okoznak. — Általában kívánatos, hogyha már korona rendszerünk van, ne számítsunk forint és krajcár szerint, ami pedig azért történt, mert a pénznemeknek csak az elnevezését változtatták meg, de nem az egységét. — Az egyfilléres hasznavehetetlennek bizonyult, az otromba ötkoronásoknak a kezelése nehéz és így örvendetes, hogy végre olyan pénznem kerül a közönség kezébe, ami részben megszünteti a felsorolt bajokat. A pénzügyminisztérium egyelőre másfél millió korona értékű ötfillérest fog kibocsátani.

— **A Hölle Budapesten.** Májusi szenzációul, fényes sikerekben páratlanul gazdag szezonjának méltó befejezésül elsejétől kezdve tíz napra a bécsi Höllét szerződtette a **Royal-Orfeum.** A legjobb német kabaré világhírű starját, **Mella Marsot**, akit exceptionális művésze a legelső kabaré-dizőzzé avatott, már ismeri közönségünk előző vendégszerepléséből, de ezttal először történik, hogy a híres **Natzler** testvérpár igazgatása alatt a **Hölle** teljes egységese játszik Budapesten. A legnagyobb érdeklődéssel várt estéken — amelyekre a jegyek nagy része már elővételben elkelt — egyfelvonásos bohózatok, **Laszky A. Béla** zenés bluetjei és kabaré-kupléi kerülnek színre, ez utóbbiakat **Mela Marson** kívül — aki a darabokban is résztvesz — **Gizella Marion**, **Rudolf Österreicher** és **Viktor Norbert** adják elő. A **Hölle** német előadása mellett a **Royal-Orfeum** fényes magyar műsora elsőrangú új szenzációkat hoz: a **Mángorlót**, a **nevelő urat**, a **házbérszót** és **Varjas Antal** új cigányszámát: **A nemzetközi cigányprimást**, amelyeknek sikere messze fölülmulja a szezon legnépszerűbb slágerjeit is.

— **Községi jegyzők és a bűnügyi nyomozások.** Budapesti tudósítónk telefonálja: Az igazságügyi minisztériumban a bűnügyi nyomozásoknál a községi jegyzők részvételét kiszélesítő novella előkészítésével foglalkoznak. A községi jegyzők részére ezenkívül önálló nyomozó-utasítást terveznek és a közgazgatási tanfolyamon ennek a nyomozó-utasításnak a tanítását is be fogják hozni.

— **Véletlenül lelőtt fiu.** A baj és szerencsétlenség sohasem jár egyedül. Ez beigazolást nyert **Takács Sándor** 13 éves hadházi fiu esetében is. Pár héttel ezelőtt **Takács Sándor** kiment az ujfehértói tanyákra, hol **Farkas István** nevű gazdálkodó embert meglátogatta. **Farkas** éppen fegyverét tisztogatta. Tisztogatás közben a fegyver elsült és **Takács Sándor** testébe furódott a golyó, ami azonban nem okozott súlyosabb sérülést és **Takács Sándor** a debreczeni kórházban csakhamar gyógyulni kezdett. A fiu azonban nagyon türelmetlen volt és mindenáron szüleihez haza akart menni. A kórházból kikéredzett és ez volt a második szerencsétlensége. Odahaza a teljesen nem gyógyult sebe miatt vérmérgezést kapott és a szerencsétlen most haldoklik. Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek, mely a vizsgálatot megindította.

— **Gyomorbajokat,** étvágytalanságot és emésztési zavarokat a közkedveltségnek örvendő **Ferenc József**-keserűviz rövidesen megszüntet. Hatása gyors és biztos minden kellemetlen melléktünet nélkül. Előrehaladott koru egyéneknek már 8 napon át 3 evőkanállal véve maradandó gyógyulást eredményez. A „Ferenc József“-keserűviz négy világrészben tiz aranyéremmel lett kitüntetve.

Midőn üzletemet végkép feloszlatom, felkérem a m. t. vendőközönséget, hogy raktáromon levő összes áruk olcsóságairól személyes meggyőződést szerezni kegyeskedjék, tisztelttel Bartha Kálmán. A raktár egy tömegben is eladó!

— **Keresek** nyitott bolti állványokat és üvegfalakat. Cim a kiadóban.

— **Fráter Loránd** összegyűjtött legújabb dalai zsebkönyvében köve most jelent meg és Antalffy József könyv- és zeneműkereskedésében kapható.

— **Beszél ön angolul?** Könnyen megtanulhatja. Miss Isabel Lewis jutányosan ad leckéket felnőtteknek. Lakás: Csapó-utca 59. szám.

— **Uraktól levetett** ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-utca 1.

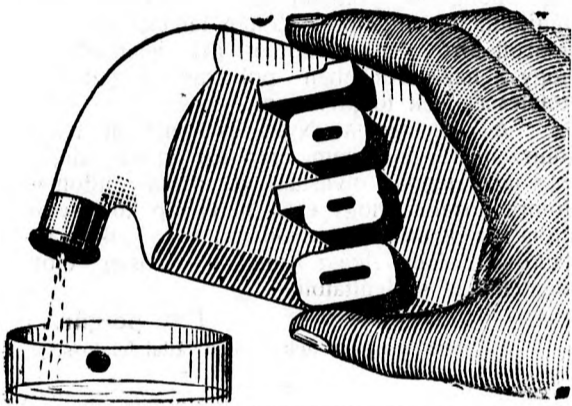
— **Bolthelyiség** kiadó Salétrom-u. 6. sz.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejbiszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Valódi angol és solingeni acél zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik áruházát Kosuth-utca 4-ik szám.**

— **Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyházyánál.** Villanyüzemű kávé pörkölt a kirakatban Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Tajtékpipák, acélhangu hermonikák, cipők, csizmák, kézi és ládakofferek és piaci táskák a legolcsóbb árban szerezhetők be a „Munkás bazár“-ban Bádogos-utca 4. szám.**

Aki az **Odolt** következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a **képzhető legjobb fog és szájpótlást gyakorolja.**

SZÍNHÁZ.

Szó esik négy malacról.

Meg egyebekről is.

Minden szónál szebben beszélnek — a tettek. De még a tetteknel is kellemesebben rőfögnek a malacok.

A malacok rőfögésében van valami elandulító zene. A malacok rőfögése eszünkbe juttatja a disznótort. Falusi gyermekálmaink netovábbját.

Elmult édes alakok rajzanak elő képzeletünk kohójából. Szinte érezzük a boglyakemence melegét. A disznótortos téli nap tarka eseményein át végre odatelepedhetünk az öreg diófaasztal mellé, mely megrozkad az inyenc csemegéktől, azaz hogy megrozkadhatna, ha kétszáz esztendő diófából nem faragták volna.

Azok a nagybajuszu férfialakok zamatos magyar szóval beszélgetnek az életökről, mely becsületes munka között hajlott át a mulandóság felé . . . Némelyik már „48-ban“ vágta a németet. Másik „Fecske lova“ hátán keresztül vágta az olasz föld csatamezőin; sőt halványan emlékezem még az öreg Kenderessy strázsamesterre is. Simonyi óbesternek volt a huszára és Párisban ütötték le „nagy“ Napoleon fejéről a császári koronát, bár még mindig elég maradt belőle raktáron . . .

És szállott a pipafüst. Buzdítólag csendült össze a pohár . . . Másik szobában a gyermeknép zsirolgott. Fekete szemű, fehér

arcu, sugár lányka odahajította fejét a fiúhoz. Fekete szemű, fehér arcu, sudár lányka! S amint a gyermekek hancuroztak, feldült a karos gyertyatartó. Földre pottyantak a gyertyák. Kialudtak. Elkacagták magukat a lányok, fiuk:

— Szabad a csók! — sikoltotta az egyik.

Istenem! Az volt aztán a csók. A harmat lehet ilyen üde és ártatlan, mely ott reszket a fehér lilium kelyhén . . . Az élet örvénylő folyója beh messze is sodorta tőlem a meleg sziveket, derűs alakjait a falusi életnek a boglyakemencével együtt. Virágos, édes ifjúságom álmait.

— Kisasszony, hová hajtja ezeket a malacokat? Májusi költözéskor a Burgundia-utcán keresztül ballagott a „frufus“ leányzó négy gömbölyű malackával. Szőkék és feketék voltak a malacok. A leányzó meg gesztenye barna volt és szinpadra odaillett volna hangja, hamiskás arcjátéka, midőn azzal a Gyöngyi Izsónktól jól ösmert bizonyos bőszőrményies „nonchalante“-val előadta:

— Mi köze hozzája?

— Kérem! Kérem! Tán bizony nem eladók ezek a kedves malacok?

Ő (gordonkázó hangon):

— Hát nem is azért neveltük őket kiskoruktól fogvást.

— Kegyed volt a nevelőnőjök?

— En, meg a gazdám!

— Uji, Ujih! vidáman rőfintettek közbe az „ennivaló szép“ malacok.

— Ha, nem volna titok, ki a kegyed gazdája?

Ő (lenézőleg):

— Még azt se tudja, az ur?

— Már megengedjen kérem, de nincs a malacoknak az orrára írva.

Ő (gondolkozóba esik. Hangját még mélyebbre ereszti):

— Irmay Béla tekintetes ur az én gazdám.

— A színházi titkár ur?

— Az, mondta a leányzó.

— Uji, ujh! rőfintették rá a megnyerően gömbölyded malacok. Malacok, malacok, négy malacok is egyszerre.

Mindjárt el is határozta, hogy Irmay tekintetes urral még szorosabbra fonom a barátság rózsás kötelét. Mert akinek négy disznója is van, az olyan emberrel már érdemes barátkozni. Uji! Ujih! érdemes barátkozni.

nemes Portörő Kelemen.

Solymosy Elek vendégjátéka.

A kit megszoktunk már a színésziskola katedráján, Solymosy Elek újból magára huzta a Miso tót legény rég levetett tüzőjét, gondolt egyet s fellépett a Tót leányban. Valami mélabus resignáció száll az ember lelkére ilyen fellépésekkor. Istenem, hogy minden fiatalságnak el kell mulni. Az Arany János bus felsőhajtása jut az eszünkre: . . . és lettem énekelőből énektanár. Solymosyból is lett sok-sok évi aktorság után szigorú szini professzor. Azaz hogy szigorúnak talán még sem olyan szigorú, legalább a tanítványai meleg szeretetére vall az a szép babérkoszoru, melyel megörvendeztettek.

És talán nem is olyan öreg még. Ki-ki annyi esztendő, amennyinek érzi magát. Solymosy nem érzi még öregnek magát, hát nem is öreg. Olyan fürgén mozgott, annyi jóízű humorral beszélt és játszott, hogy nem győzzük csodálni. Kedvéért a színházat fényes,

szép közönség töltötte meg, mely színre lépésekor hosszantartó, tüntető tapsal üdvözölte a művészt. Solymosy látható megilletődéssel fogadta az ovációt. Csak egy fájó vonás az ajkán mintha, elárulta volna a gondolatát: szép szép, de hátha még a husz esztendővel ezelőtti publikum tapsolna mostan!

Az előadás egyébként is jó volt. Rózsa Lili, Báthori Marcsa, Lukács Juliska, Horváth, Ferenczi, Győre, Ligeti, ugyancsak kitétek magukért, a közönség meglehetősen elégedve az élvezettel, amiben az est folyamán részesült.

Cs.

* **Erdészleány.** Jarus nagy sikert aratott kitűnő operettje vasárnap délután kerül színre mérsékelt helyárrakkal ez idényben utolszor. Ez előadásban lép fel utoljára ez idényben Zilahiné S. Vilma az erdészleány címszerepben. A többi szerepek már ismert elsőrangú kezekben vannak.

* **Radó Anna bucsuja.** Pénteken este bucsuzik a debreczeni közönségtől Radó Anna, a szép hangú énekesnő a „Tatárjárás“ Riza báróné szerepében. Ez estén lépnek fel először La Mirette et Partner, a párisi operaház szólótáncosai táncprodukcióikkal.

* **Meztelen nő.** Az évad utolsó premierje lesz Henry Bataille világhírt színműve Adorján Andor fordításában.

Mi az ujság?

— **Érdekesebb esetek mindenfelől.** —

Az aradi vesztőhelyek.

Temesvárról jelentik, hogy Temesvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn délután tartott tavaszi rendes közgyűlésén ötszáz koronát szavazott meg az aradi vesztőhely megváltására.

Hollandia öröme.

Hágából jelenti egy táviratunk: A második kamarának előterjesztett és a királynéhoz intézett hódoló felirat azt mondja, hogy az egész ország lelkesedése új bizonyítéka a hűség szilárdságának, amely Németalföld népét királynőjével egyesíti. A hercegnő születését Istentől a királynéra és felséges férjére adott áldásnak, de egyúttal a haza áldásának is tekintik. A hercegnő születése is biztosítja és erősíti az állam egységét. A feliratot holnap tűzik ki a második kamara napirendjére. Az első kamara szintén üdvözlő feliratot intéz a királynőhöz. A hágai népnépszerűség este kezdődtek és azokon igen sokan vettek részt. Henrik herceget, aki orániai Vilmos elhunyt trónörökös palotájából nézte végig az ünnepélyt, a nép élénken köszöntötte.

Meggyilkolt jegyző.

Lippáról jelentik: Pártos Sándor Tibis községi jegyző lakásába ismeretlen tettes az ablakon keresztül lőtt. Pártost a lövést halálosan találta. A csendőrség már a tettes nyomában van.

Szélnhámos könyöradamány gyűjtők.

Aradról jelentik nekünk: Buttyini, aradmegyei községben a csendőrség letartóztatta Weiszberger József és Katz Lipót, kik gömörmezei templomokra gyűjtöttek. A csendőrség megállapította, hogy hamis okiratokkal hazáltak. — Több ezer korona gyűjtött pénzt megtalálták náluk. Weiszberger és Katz már az ország nagyrészét bejárták, de addig nem vették észre, hogy hamisított bizonyítványokkal járnak.

Öngyilkos elmebeteg.

Budapesten Derbák Ferenc rendőr a Váci-körutról a főkapitányságra hozott egy embert, aki mellbe szurta magát és orditozva szaladgált az utcákon. A főkapitányságon megállapították, hogy Horváth Lajos kovácssegéddel azonos és elmebeteg. A tébolydába szállították.

Oszladozik a szabadkai rejtély.

Ujabb fordulat a gyilkosság ügyében.

Budapest, május 5.

A szabadkai titokzatos gyilkosság ügyében nagy arányokban folyik a nyomozás. Ma reggel Budapestre utazott Pertich szabadkai kapitány, hogy itt folytassa a gyilkos utáni kutatását. Több tanu jelentkezett ugyanis nála, akik azt vallották, hogy Jánosi Aladárt a gyilkosság napján este 8 és 9 óra között látták Szabadkán. Jánosi azonban alibit bizonyított. Most Perlich Jánosi alibijének pontosságáról akar bizonyosságot szerezni. Amíg a két rendőrség a gyilkos után folytat hajsztát, váratlanul olyan esemény történt, amely ismét azt a reményt kelti a nyomozó hatóságokban, hogy a gyilkost elfogták. Pallavicini őrgróf a minap bejelentette a főkapitányságon, hogy egy fiatal ember, aki a Szabó nevet használja és valami községi jegyző fiának mondja magát, állandóan zaklatja. Fölkeresi őt a Park klubban, az Országos és a Nemzeti Kaszinóba és főispánok, képviselők ajánló névjegyeit adva át, pénzsegélyt kér. Többször adott már neki, de nem tud tőle szabadulni, a rendőrség segítségét kéri tehát. A főkapitányságról két detektív ment ki a Nemzeti Kaszinóba, ahol tegnap megjelent a kéregető. A detektívek bevitték a főkapitányságra, ahol Radics Lajos huszonkilenc éves tiszaföldvári születésű foglalkozás nélküli magánhivatalnoknak mondotta magát. Megmotozták s akkor nagy meglepetésére egy papírlapot találtak, amelyre a következők voltak feljegyezve:

„Heverda Mária Török-utca 8. Ivannovics Augustza.“

Nyomban vallatóra fogták, hogy mit keres nála a két cim. A fiatal ember nagy zavarban össze-vissza beszélt. Először azt mondotta, hogy soha sem látta Haverda Máriát, csak hallotta, hogy szép asszony és megakart vele ismerkedni. Később azt vallotta, hogy ismeri, de Ivannovics Augustzáról nem tud semmit. A gyanus embert most részletesen kihallgatják és megállapítják, hogy mit csinált, hol volt a gyilkosság napján.

Mint késő éjjel érkezett távirat jelenti, hamis nyomon járt a rendőrség, mikor ezt a Radics Lajost gyanuba fogta. A nyomozás ugyanis megállapította, hogy Radicsnak semmi köze sincs a gyilkossághoz. Pallavicini őrgróf zsarolóját már el is vitték a toloncházba és csak a zsarolási ügyből kifolyólag folytatnak ellene eljárást.

Igy tehát végeredményben a szabadkai gyilkosságot csak olyan átláthatlan rejtély veszi körül, mint eddig.

TÁVIRATOK.

A szociálisták és a király.

Budapest, május 5. A nemzetközi szociálista pártvezetőség bejelentette a főkapitánynak, hogy a király ítélte alkalmából, 7-én este az általános választói jog mellett nagy tüntetést rendez lámpionos és fáklyás menettel. A főkapitány a bejelentést nem vette tudomásul.

Abdul Hamid birtokainak elkobzása.

Konstantinápoly, május 5. A Currier d'Orient jelentése szerint V. Mohamed szultán érendelte, hogy több bir-

tokot, házat és ipartelepét, melyek a trónfosztott Abdul Hamid birtokát képezték, adjanak vissza az államnak. A nagykiterjedésű mezopotámiai petroleum-földek, melyeknek az értéke igen nagy is ezen birtokok közé tartoznak.

A török kormány pénzkészlete.

Berlin, május 5. A „Lokalanzeiger“ jelenti Konstantinápolyból: A török kormány olyan nagy pénzösszegek birtokába jutott, hogy g kölcsöntárgyalásoktól teljesen visszalépett.

Ép elmével a tébolydában.

Budapest, május 5. Beniczky Lajos földmívelésügyi miniszteri hivatalnokot rokonai intrikájára a lipótmezei tébolydába hurcolták, dacára annak, hogy Beniczky teljesen épelméjű. Beniczky barátai közbeléptek, de nem érték el semmit. A szerencsétlen embert rokonai állítólag azért akarják eltenni láb alól, mert az utóbbi időben sokat örökölt.

Rózsafüzér a Yildizben.

Konstantinápoly, május 5. A Yildiz kioszkban elrejtett nagymennyiségű ékszer között találtak egy brilláns és gyémántkövekből összeállított rózsafüzért is, mely körülbelül 78,000 font értéket képviselt.

Általános sztrájk a kizárás miatt.

Berlin, május 5. Berlinben és a környéken 5500 munkást zártak ki a májusi ünnepen való részvétel miatt. A szociálistapárt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy ha a gyárosok a kizárást fentartják, az általános sztrájk fegyveréhez nyulnak.

Kémkedésért elítélt őrmester.

Bécs, május 5. A haditörvényszék Jathowszky András 13. gyalogezredbeli őrmestert kémkedés miatt ma három évi börtönre ítélte.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 5.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Szilárd irányzat mellett 10000 méter-mázsa került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanemek tartottak. — Idő: borus.

Buza májusra	14.19—20
Buza októberre	11.87—88
Rozs májusra	—
Rozs októberre	9.35—36
Zab májusra	—
Zab októberre	7.53—54
Tengeri májusra	7.62—63
Tengeri júliusra	7.85—86
Repce augusztusra	14.90—15

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szerelem és királysértés. A debreceni törvényszék előtt ma ismét királysértési pört tárgyaltak. A vádlottak padján Kizáber Mária cselédleány ült, aki szerelmi viszonyt folytatott Reisz Imre katonával. Kizáber Mária-nak gyermeke született s ekkor azt beszéltek, hogy annak sok férfi az apja. Kizáber Mária kérdőre vonta Reisz Imrét, aki azt mondta, hogy kész megesküdni arra, amit szeretője előéletéről hallott. Kizáber Mária igen dühös lett e szavakra és olyat mondott a királyról, ami feltétlenül sértés. — A kir. törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével 1 napi fogházra ítélte a vádlottat, aki megnyugodott az ítéletben.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

A „Debreczen“ című lap 1909. január hó 22-én kiadott számában „Nyilt levél“ címmel „Egy polgár“ aláírásával megjelent azon kijelentésem, hogy Nagytiszteletű Jánossy Zoltán debreczeni ref. lelkész ur debreczeni lelkészé történt megválasztása alkalmával azon kijelentést tette bemutatkozó beszédében, hogy ezen-tul a politikával felhagy és hogy „ön a legcsapongóbb politikát üzi — tévesnek nyil-vánitom, mivel Jánossy Zoltán lelkész ur meggyőződött arról, hogy éppen azt jelentette ki, hogy a haza érdekében politikával foglalkozni kötelességének fogja tartani.

A kijelentést a „Nyilt levélben“ én teljes jóhiszeműséggel tettem, mert azt annak idején egy helyi lapban olvastam, de azóta tudomásomra hozott, hogy ezen helyi lap közlése is annak írója által visszavonatot és a cikk író Jánossy Zoltán lelkész urnak a bíróság előtt elégtételt is szolgáltatott.

Egy polgár.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A kiváló bőr- és íthimmos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Központi leványvízvezetékében vagy a Szinye-Lipézi Saluator-üzem Vállalatnál Budapest, V. Budolirakpart 8.

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fancsikai kaszáló (fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet: Dr. MÁRTON NÉMÁN ügyvédnél, Piac-utca 44. sz. a.

A legjobb fém-tisztítószer

Globus

Fogyasztás évente 60 millió doboz.

Mindenütt kapható.

Fritz Schulz jun. RT. Eger-Csehszék
Arany érem 1900 Párisi Grand Prix 1904 St. Louis

KALAP-

különlegességek.

Valódi Borsalino és amerikai gyártmány.

Lengyel Samu

urí divat üzletében.

Kemény és puha kalapok 4 koronától feljebb. 2752

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

-- Menyasszonyi kelengye-divatáruház. --
Szőnyegek. Függyönyök. Ágy- és asztal-
terítők. Plüsch-takarók. Linoleum. Butor-
szövetek 2455

!!! óriási raktára !!!

Hirdetés.

Vámospércs községben egy vágóhid építésére 1909. évi május 9-ik napjának délelőtti 8 órájára árlejtést tartatik.

Az erre vonatkozó feltételek, költségvetés és tervrajz a község-házánál bármikor megtekinthetők.

Tájékoztató jelzettetik, hogy az építési költség 3497 kor. 54 fillér s az építés befejezésének határideje 1909. év július 1-ső napja.

Vámospércs 1909. május 1.

Előljáróság.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvaságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkífújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s forraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona.
teljes férfiruhához	1 szelvény	12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	15 korona.
elegendő csak	1 szelvény	17 korona.
	1 szelvény	18 korona.
	1 szelvény	20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebbrendelésnél is, teljesen friss áruban.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37-IK SZÁM.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

SCHWARTZ R. Debrecen

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, disztó és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyszintén ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA cég.

Telefon 5.

Telefon 5.

Aratógépeket,

kéveket, marokrakó és fűkaszállókat a legteljesebb felelősség és kedvező fizetési feltételek mellett szállit olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN

gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel: **Bagi István.**
Kaba.

2266

Tessék ajánlatot kérni.

„KOVÁCS“ kénes hatású

ártézi fürdő
BIHAR-DIÓSZEGEN.

Biztos hatású a köszvény és csuzos bántalmak különböző alakjainál; bőrbajok, vesék, máj, lép és méhdaganatainál és gyuladásainál; aranyeres bántalmaknál; az idegrendszer számos megbetegedéseivel; törések és ficamok után visszamaradt tagmerekedéseknél, bőrbajoknál. Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét azon szerencsés körülményre, hogy e vidéken állandóan fellépő malarikus lázak által okozott léptultengések a fürdő rövid használata után gyorsan elosznak, miért is mi mint utókura ischias bántalmak után ugyszólván nélkülözhetetlen. A fürdő állandó orvosi felügyeletével a községi orvos ur van megbízva, ki a hozzáfutó beteget a leggondosabb szakszerű kezelésben részesíti s a fürdő használatát illetőleg hasznos tanácsal látja el.

A fürdő október utoljáiig nyitva.

Özv. Kovács Sándorné
fürdőtulajdonos.

2863

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbad ellen
Borszéki Fökut, az ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuviz
Baross, vesebad ellen

Borhegyi, huyghajtó
Boholti, üdítő viz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légesóhurut ellen
Margitligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
Kászun-Salutaris
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Selters, idült gyomorbad ellen
Sztójai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a ::

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel ::

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Helyi képviselő: HALMÁGYI JÓZSEF. Kapható mindenütt.